

Landelijke Adviesgroep EerstelijnsGeneeskunde voor Ouderen

Jaarverslag 2015

Concept, te bespreken op de ALV van 29 januari 2016

Voorwoord.....	2
1. Bestuur en organisatie	3
Laego-bestuur.....	3
Commissie van Aanbeveling:.....	4
Ledenbestand	4
Missie en visie	5
2. Activiteiten 2015	6
Speerpunten komende jaren:	9
3. Communicatie	10
Externe communicatie:	10
Interne communicatie:.....	10

Voorwoord

Beste collega's

Even tussendoor een voorwoord voor het jaarverslag schrijven. Zoals zoveel dingen even tussendoor moeten gebeuren. Ik ben er toch maar even echt voor gaan zitten, want "even" terugkijken op het afgelopen LAEGO jaar gaat niet. Daarvoor staat LAEGO inmiddels teveel midden in het grote maatschappelijke speelveld, en bruist LAEGO van activiteit. We worden steeds vaker gevonden, en op alle niveaus wordt gevraagd wat LAEGO ervan vindt; VWS, ZN, INEEN, maar ook op lokaal niveau wordt aan de kaderhuisartsen hun mening gevraagd.

Met meer dan 110 kaderhuisartsen komt er langzaam een landelijk dekkend netwerk, waarin drukke kaderhuisartsen hun specialiteit proberen uit te dragen, en proberen bij te dragen aan de totstandkoming van een inhoudelijk goede ouderenzorg in hun regio. En dat lukt vaak heel erg goed. Blijkbaar is er grote behoefte aan kennis uit het veld, en de expertise die wij kunnen brengen is uniek. In dit jaarverslag kun je lezen op welke terreinen en plaatsen onze leden allemaal hebben bijgedragen; een indrukwekkend overzicht, en het bestuur kan niet anders dan trots zijn op een zo geweldige inzet.

Het stroomlijnen van alle aanvragen die bij LAEGO binnenkomen, alle correspondentie die daaraan vastzit, alle ledenzaken, alle tussendoortjes; ons secretariaat heeft het ook dit jaar weer allemaal vlekkeloos geregeld, waarvoor hartelijke dank [Claudia en Miriam].

Ook een groot woord van dank aan onze van-begin-af-aan-secretaris, Ragnhild, die dit jaar besloten heeft te stoppen met de secretariële werkzaamheden. Helaas, want haar tomeloze inzet en enthousiasme heeft bij de totstandkoming en ontwikkeling van LAEGO een grote rol gespeeld. Ragnhild blijft gelukkig wel actief binnen LAEGO, en de naar haar vernoemde prijs zal elk jaar de herinnering aan haar werk levend houden. Ragnhild; HEEL VEEL DANK voor jouw inzet.

Heel hartelijk welkom zijn natuurlijk onze nieuwe bestuursleden, Shanti en Corrie, met verse ideeën, jeugdige elan, en tomeloze energie.

Teruglezend in dit jaarverslag hoe alles is verlopen is leuk, maar zal tevens de inspiratie doen opborrelen voor nieuwe ideeën voor het nieuwe jaar. Want de mallemlen van gebeurtenissen en activiteiten gaat maar door en door. Om de goede accenten te leggen in 2016 heeft het LAEGO bestuur een **jaarplan 2016** gemaakt wat tijdens de 2-daagse/ALV gepresenteerd zal worden. Eenieder die zich geroepen voelt hieraan bij te dragen; doe dat gerust. Laten we dit jaar meer samen optrekken en elkaars vaardigheden en kennis delen. De ontwikkelingen op ouderengeneeskunde – en zorg- gebied gaan snel, en onze kennis wordt hoog geacht; laten we daar samen gebruik van maken, en samen werken aan de operationalisering van de missie van LAEGO; een toekomstbestendige en kwalitatief hoogwaardige ouderenzorg voor iedereen.

Frank van Kemenade

Voorzitter LAEGO

1. Bestuur en organisatie

Laego-bestuur

In 2015 bestond het dagelijkse bestuur van Laego uit:

Voorzitter : Frank van Kemenade
Secretaris : Claudia de Waard
Penningmeester : Herman Wisselink
Algemene leden* : Annet Wind, Willem Vos, Fabienne de Witte, Shanti van Maurik-Brandon en Corrie Jongsma
Secretariaat : Mirjam Sijp (Nederlands Huisartsengenootschap (NHG))

De portefeuilleverdeling is als volgt:

Frank v Kemenade : Contactpersoon Ineen, Zorgverzekeraars Nederland en NZa

Claudia de Waard : Contactpersoon intern en extern
Beheer website, HA-web en e-mail
Ledenbestand, samen met Mirjam Sijp
Aandachtsgebieden kaderhuisartsen
Activiteiten Laego-leden
Organisatie tweedaagse, logistiek

Herman Wisselink : Penningmeester Laego
Contactpersoon LHV en NHG
Geriatrisch Revalidatiezorg
Eerstelijns herstellzorg
Onderwijs
Patiëntenparticipatie
Zorginstituut Nederland (meelezen)

Vlnr: Herman Wisselink, Corrie Jongsma, Annet Wind, Claudia de Waard, Fabienne de Witte, Shanti van Maurik-Brandon.
Ontbrekend: Frank van Kemenade

Fabienne de Witte : Eerstelijns hotelzorg, samen met Herman
Richtlijn probleemgedrag, samen met Betty Kolff
Werkgroep onbegrepen verwardheid bij ouderen (ZIN)

Annet Wind : Contactpersoon LHV en NHG
Onderwijs (commissie)
Dementie (inhoudelijk)
Onderzoekscommissie van ZonMw voor onderzoeksprojecten Memorabel
Commissie Vanuit dementie bekeken
Commissie 1+1=3 (verbinden van Zorg en Welzijn, initiatief Vilans en MOVISIE)
Senior Friendly Hospital

Shanti van Maurik-Brandon : LESA
Indicatoren en eGPO
Aandachtsgebieden kaderhuisartsen en intervisiegroepen
Onderzoek ouderenzorg

Corrie Jongsma : Eerstelijnsverblijf
Richtlijn probleemgedrag (meelezen)
ZIN werkgroep onbegrepen verwardheid bij ouderen
Verbinding specialisten ouderengeneeskunde

* Shanti van Maurik-Brandon en Corrie Jongsma zijn in mei en september 2015 toetreden tot het bestuur. Hun portefeuille krijgt nog verder vorm. Willem Vos heeft in september 2015 aangegeven te stoppen met zijn werkzaamheden voor het bestuur.

Commissie van Aanbeveling:

- Prof. Dr. Jacobijn Gussekloo, hoogleraar eerstelijnsgeriatrie LUMC
- Prof. Dr. Marjolein Berger, hoogleraar huisartsgeneeskunde UMCG
- Dr. Marc Bruijnzeels, directeur Jan van Es instituut
- Vacant: vertegenwoordiger van ouderenbonden

Ledenbestand

Alle afgestudeerde kaderhuisartsen ouderengeneeskunde kunnen lid worden van Laego. Lidmaatschap geeft:

- Toegang tot de Laego-groep op HA-web;
- Ondersteuning bij intervisie;
- Toegang tot symposia en twee-daagsen georganiseerd door LAEGO;
- Mogelijkheid voor deelname aan (landelijke) werkgroepen en andere activiteiten waar Laego bij betrokken is. Denk aan onderwijs en het schrijven/herzien van standaarden en richtlijnen op het gebied van ouderenzorg.
- Elektronische nieuwsbrief;

Lidmaatschap vraagt:

- Kennis en ervaring delen.
- Contributie. Indien er geen contributie wordt betaald (na herinnering) wordt het lidmaatschap stopgezet. Dit geldt dus ook voor de toegang tot HA-web en de jaarlijkse Laego twee-daagse.

Laego heeft op 31 december 2015 117 leden, en 7 aspirant-leden. Aspirant-leden zijn kaderhuisartsen ouderengeneeskunde in opleiding. Na het afronden van de kaderopleiding kunnen zij volledig, betalend, lid van Laego worden.

Zoveel mogelijk kaderhuisartsen staan vermeld op de website van Laego (<https://laego.nhg.org/kaderhuisartsen-ouderengeneeskunde>).

Nieuwe leden in 2015:

Bijl-Dood		Beate	Hengelo
Brand		Anke	Amsterdam
Corten		Ingrid	Dodewaard
Cremers		Lieke	Amsterdam
Daan		Roos	Purmerend
Derikx		Carina	Eindhoven
Durocq-Havinga		Muriël	Almere
Hofman		Eline	Utrecht
Hulsebosch		Ronald	Den Haag
Jongsma		Corrie	Drachten
Meer	van	Hilde	Rotterdam
Minderhoud-Oudenaarden		Janita	Hoogeveen
Schoon-Blauw		Gabriëlle	Eindhoven
Schugard		Kirsten	Rucphen
Slettenhaar		Marja	Almere
Verzijl		Frank	Valkenswaard
Vos		Liesbeth	Oostzaan
Walraven-Schils		Karin	Grave
Weerden	van der	Miriam	Helmond
Wereld	van der	Sonja	Rotterdam

Vertrekkende leden:

Martijn van Nunen en Frans van Eden. Beiden wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

Missie en visie

Eerstelijngeneeskunde voor ouderen; lokale, persoonsgerichte, passende, proactieve, samenhangende zorg én ondersteuning

Er zijn veel redenen om toe te werken naar een systeem van lokale, persoonsgerichte, passende, proactieve en samenhangende zorg en ondersteuning van kwetsbare ouderen. Omdat bij ouderen met multimorbiditeit en complexe problematiek de kwaliteit van leven voorop staat en deze veelal bepaald wordt door zelfredzaamheid en sociale participatie, werken huisartsen, praktijk- en/of wijkverpleegkundigen nauw samen met welzijnswerkers. Door de toenemende complexiteit van zorg is goede samenwerking, adequate verslaglegging en informatie uitwisseling noodzakelijk.

De medische zorg wordt geleverd vanuit eerstelijnscentra, waarin huisartsen ook nauw samenwerken met paramedici, WMO-consulenten, casemanagers en vele anderen. De ondersteuning wordt zoveel mogelijk geleverd door de eigen omgeving van de oudere, aangevuld met vrijwilligers uit buurtcentra en andere welzijnsvoorzieningen. De ontwikkelingen op het gebied van domotica en veiligheid vergroten de zelfredzaamheid. Als de lijnen kort zijn kunnen signalen adequaat doorgegeven worden en kunnen er tijdig preventieve acties worden ondernomen, met inachtneming van de privacy en respect voor eigen keuzes van ouderen. Naar verwachting draagt deze manier van werken ook bij aan het betaalbaar houden van ons stelsel en aan het werkplezier voor alle betrokkenen.

Laego, het netwerk van kaderhuisartsen ouderengeneeskunde, wil deze ontwikkelingen stimuleren door het draagvlak voor deze veranderingen te vergroten en te adviseren over de uitvoering. Kaderhuisartsen ouderengeneeskunde initiëren en ondersteunen de daadwerkelijke uitvoering.

Laego geeft gevraagd en ongevraagd advies aan beleidsmakers, zowel binnen als buiten de eigen beroepsgroep en stelt zich onafhankelijk op. Tegelijk werkt ze nauw samen met medewerkers van zowel het NHG als de Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV). Laego stelt de hulpbehoevende oudere centraal en wil bijdragen aan een draagvlak creëren voor die gewenste veranderingen die bijdragen aan de kwaliteit van leven van deze ouderen. Laego is aanspreekpunt voor andere organisaties die in dit transitietraject zitten. Ze toont tevens verantwoordelijkheid en leiderschap door zich uit te spreken voor of tegen bepaalde ontwikkelingen en mee te denken over haalbare en toekomstbestendige oplossingen.

Naast bovengenoemde landelijke en regionale activiteiten in de ouderenzorg, vervult Laego ook een netwerkfunctie voor de kaderhuisartsen ouderengeneeskunde. Het gaat hierbij om onderlinge uitwisseling, steun, inspiratie en het delen van kennis, ervaringen en materialen.

Zie voor een verdere toelichting het visiedocument:

https://Laego.nhg.org/sites/default/files/content/Laego_nhg_org/uploads/visie_op_de_eerstelijngeneeskunde_voor_ouderen_20141.pdf

2. Activiteiten 2015

Laego-symposium 'Piketpaatjes in de ouderenzorg; feiten, organisatie, financiering'

Datum: Vrijdag 5 juni 2015, te Hotel Haagse Schouw, Leiden
Doel: Symposium ter gelegenheid van het afstuderen van 23 kaderhuisartsen ouderengeneeskunde.
Deelnemers: Kaderhuisartsen ouderengeneeskunde (i.o.), groepsbegeleiders en docenten, LAEGO-bestuur en overige geïnteresseerden.
Sprekers: Prof. dr. M. Numans : Afdelingshoofd Public Health en Eerstelijngeneeskunde LUMC
Drs. H. Boogaart : Kaderhuisarts ouderengeneeskunde Scheveningen, groepsbegeleider
Prof. dr. J. Gussekloo : Hoogleraar Public Health en Eerstelijngeneeskunde LUMC
Dr. M. Bruijnzeels : directeur Jan van Es-instituut

Afstuderen van groep 12, NHG-kaderopleiding ouderengeneeskunde, 5 juni 2015

Laego-symposium 2015

Datum: 29 en 30 januari 2015, te Bergse Bossen, Driebergen
Doel: Netwerk en inhoudelijke verdieping
Deelnemers: 75 Laego-leden (kaderhuisartsen ouderengeneeskunde)
Sprekers: Ketenzorg en wijkgericht werken
Jacobine vd Dussen : Kaderhuisarts ouderengeneeskunde
Caroline Groffen : Kaderhuisarts ouderengeneeskunde en groepsbegeleider kaderopleiding
Gooke Lagaay : Internist-ouderengeneeskunde Spaarne Ziekenhuis
Mirjam Heems : specialist ouderengeneeskunde Amstelring

Waarom ouderen vaker zouden moeten hardlopen
Prof. Erik Scherder : Hoogleraar Klinische Neuropsychologie, Vrije Universiteit

Begeleiding mantelzorg bij dementie, en pijnherkenning
Ineke Huitema : Casemanager dementie Den Haag
Antigone Koning : Verpleegkundige Florence
Annelore Kok : onderzoeker LUMC

Ouderenmishandeling
Ingrid Henssen : Sociaal geneeskundige en forensisch arts Beek

Gedragstoornissen bij dementie
Anneke van der Plaats : Sociaal geriater, Het BreinCollectief

Seksualiteit en ouderen
Woet Gianotten : Arts, seksuoloog

Algemene ledenvergadering Laego

Datum : Vrijdag 30 januari 2015
Agendapunten : Samenstelling bestuur, afscheid Ragnhild Vrijalden-hoven Haitsma, financiën, Laego-activiteiten terugblik en vooruitblik en organisatie Laego-tweedaagse 2016.

Activiteiten waar Laego, via haar leden, een bijdrage aan heeft geleverd:

Kaderhuisartsen ouderengeneeskunde zijn op vele terreinen actief, o.a. in landelijke werkgroepen, regionale netwerken en onderwijsactiviteiten. Diverse kaderhuisartsen ouderengeneeskunde voeren (ook) activiteiten uit namens Laego. De activiteiten die in 2015 zijn uitgevoerd/gestart worden hieronder weergegeven, waarbij is getracht naar volledige dekking. Aanvullingen zijn uiteraard welkom.

Thema	Toelichting	Via	Wie
Advance Care Planning (ACP)	Zitting klankbordgroep over ACP van het NHG. Doel: nascholingen op te zetten over ACP (samenwerking met IQ-healthcare). Regelmatig contact met Verenso over o.a. NR bij kwetsbare ouderen, organiseren van onafhankelijke NR-penning, ACP, samenwerking HA-SO's etc. Diverse publicatie, zie o.a: https://laego.nhg.org/publicaties-0		Brenda Ott
Eerstelijnsverblijf	Meedoen met gesprekken, onder voorzitterschap Verenso, over een afwegingsinstrument eerstelijnsverblijf. In de werkgroep wordt nagedacht over hoe de spoedzorg op ouderenzorggebied moet zijn. Zie ook: nieuwsbrief nov 2015	Verenso	Herman Wisselink
Commentaar NHG-standaard visusklachten	Afgerond, april 2015 Zie ook: https://www.nhg.org/standaarden/volledig/nhg-standaard-visusklachten	NHG	Shanti van Maurik-Brandon, ism Willem Vos
Commentaar richtlijn slaapproblemen	Afgerond, maart 2015	Nederlandse internisten vereniging	Shanti van Maurik-Brandon Anneke Dalinghaus
Expertgroep Probleemgedrag: herziening richtlijn	Lopend sinds november 2015 Nog geen bijzonderheden te vermelden.	NHG/Verenso	Fabienne de Witte Betty Kolf
Herziening NHG-standaard duizeligheid	Lopend. Nog geen bijzonderheden te vermelden.	NHG	Clara van den Dool
InMindd	Lopend, sinds juli 2015 Nog geen bijzonderheden te vermelden.	NHG	Frank Guldenmond
Invitational conference van de Ned. Ver. Klinische Geriatrie	Afgerond, juni 2015 Conferentie in het kader van de vernieuwing van de opleiding tot Geriatrie. Laego is uitgenodigd om de verwachtingen van huisartsen te presenteren.	Nederlandse Vereniging Klinische Geriatrie	Shanti van Maurik-Brandon
Laego Bouwstenen	Lopend sinds januari 2014 Maaïke: afgerond in juli 2015 Ferry: onderwijs geven, regionale eerstelijners betrekken bij de cursus, collegae helpen de ouderenmodule op te starten.	NHG ism DOKH en Stichting Koel	Maaïke Linge-Ham Ferry van Geffen Liesbeth Vos Frank Guldenmond Joke Stam Annet Wind
LESA Ouderenzorg	Lopend sinds maart 2015	NHG	Shanti van Maurik-Brandon

Thema	Toelichting	Via	Wie
Logopedie en samenwerking ouderenzorg	Afgerond, april 2015 (2 bijeenkomsten): Margot: De huisartsen weten vaak onvoldoende over de mogelijkheden voor logopedie bij ouderen, en waarin zij zich onderscheiden van bijv. een fysiotherapeut. Profilering van ouderenlogopedistes is belangrijk: MDO, folders, regionale contactgegevens etc.		Margot Tuijp Arno Karstens
Mednet, verzoek artikelen	Verzoek winter 2015: Diverse e-learnings, casusbeschrijvingen en Q&A's. Bijvoorbeeld over 'vallen'. Elvira Schouten heeft zitting in de redactieraad.	Mednet, BSL	Karen v Eijk Ingrid d Boer Elvira Schouten
Voorbeelden samenwerking welzijn en zorg	Lopend sinds augustus 2015. Terugkoppeling volgt najaar 2015.	MOVISIE	Henk Boogaart Els Licht
Platform beroepsgroepen Geriatrie	Lopend sinds 2013 Aanvankelijk opgericht om de krachten te bundelen in de aanloop naar de WLZ. Diverse beroepsgroepen hebben in 2014 gezamenlijk een reactie gestuurd aan de Tweede Kamer op het wetsvoorstel WLZ.	Verenso	Fabienne de Witte
Project 'de mond niet vergeten'	Lopend sinds voorjaar 2015 Pilots: Amsterdam, Hardenberg en Rotterdam. Doel: testen van een screeningsinstrument voor tijdige doorverwijzing van ouderen voor tandheelkundige zorg. Verder: voorlichting, scholing en samenwerking. Landelijke uitrol verwacht: vanaf september 2016	Claar Wierink tandarts geriatrie SBT	Els Licht, begeleidingscie Richard Starmans, stuurgroep
Stuurgroep ondervoeding: <i>Voorkomen en Behandeling Ondervoeding Ouderen Thuis.</i>	Lopend sinds voorjaar 2015 Doel: terugdringen van ondervoeding bij ouderen in de 1 ^e lijn. Het projectvoorstel is van commentaar voorzien. Verwachte start: november 2015, looptijd 18 maanden. Nieuw in het project is m.n. de informatiestroom die ook naar de oudere burger, mantelzorger en vrijwilliger zal gaan. Er wordt vanuit de stuurgroep ook gewerkt aan een aanvraag voor een soortgelijk project bij zorgverzekeraar De Friesland, waarbij ook aandacht wordt geschonken aan samenwerking met de gemeenten (wijkteams).	Sectie Ouderen stuurgroep Ondervoeding	Margot Tuijp Ism Lenny Achthoven, Jacq Muthu, Shanti Brandon.
Valpreventie: conference en klankbordgroep	Lopend sinds voorjaar 2015	NHG/ Kennisinstituut Medisch Specialisten	Shanti Van Maurik-Brandon en Willem Vos (inmiddels gestopt)
Werkgroep Generieke module Ouderenpsychiatrie			Victor van Duuren
ZIN: Onbegrepen verwardheid	Lopend sinds zomer 2015. 9 oktober eerste vergadering.		Fabienne
Zorgpaden 2e lijn		NHG/ Nederlandse Vereniging Klinische Geriatrie	Anke Brand, Agaath Vreeling, Fabienne de Witte

Bestuursvergaderingen Laego:

In 2015 zijn er vijf bestuursvergaderingen geweest.

Data: 28 januari, 11 mei, 4 juni, 3 oktober, 11 november (telefonisch).

Speerpunten komende jaren:

Inhoudelijk: zie jaarplan 2016

Organisatorisch:

- Borgen kwaliteit van de organisatie.
- Verdere academisering van de kaderhuisartsen ouderengeneeskunde.
- Het ontwikkelen van eigen producten, zoals het eGPO en gesprek rond einde levensfase, maakt Laego interessanter voor de ketenpartners.
- Voortzetten symposia en netwerkfunctie.

Bestuur:

- Goede verdeling van taken en speerpunten is belangrijk, daarbij geholpen door de LAEGO-leden.
- Bekendheid/PR, waaronder website en nieuwsbrief.

3. Communicatie

Externe communicatie:

- Nieuwsberichten website Laego: zie: leago.nl

 - Digitale nieuwsbrieven, zie ook: <https://laego.nhg.org/actueel/nieuws>
Editie april 2015. Thema's:
 - eGPO wint eerstelijns transformatieprijs;
 - Uitnodiging LAEGO-symposium;
 - Kaderhuisartsen ouderengeneeskunde;
 - Geslaagde LAEGO-tweedaagse 2015;
 - Studiereis Catalonië en Bilbao;
 - Studiereis Cuba.

 - Editie november 2015. Thema's:
 - Uitgelicht: Het eerstelijnsverblijf.
 - Boek 'Protocollaire Ouderenzorg'.
 - Piketpaaltjes in de ouderenzorg; feiten, organisatie, financiering.
 - Afstuderen kaderopleiding Specialist Ouderengeneeskunde eerste lijn.
 - 'IAGG-er congress Dublin'.
- | - Twitter account Annet Wind

Interne communicatie:

Via de HA-web groep van LAEGO kunnen leden samenwerken, documenten delen en discussiëren met andere aangesloten collega's. Ook maakt het bestuur ervan gebruik voor de communicatie naar/met de leden. In 2015 waren er 113 leden op de HA-web groep (incl. secretaris).